

ASOCIACIJA „ANTAKALNIEČIŲ BENDRUOMENĖ”
Antakalnio g. 17, Vilnius

Vyriausybės atstovui Vilniaus ir Alytaus apskrityse
J.Arlauskui

2021-10-28 Nr. SD-2021/10/28

DĖL VALSTYBINĖS REIKŠMĖS SAPIEGŲ PARKO

Gerbiamas Vyriausybės atstove, Juliau Arlauskai, esame susirūpinę Vilniaus miesto savivaldybės sprendimais dėl valstybinės reikšmės Sapiegų parko Vilniuje, todėl kreipiamės į Jus, informuodami, kad Vilniaus savivaldybė nėra pajėgi atlikti jai deleguotos funkcijos. Prašome Jūsų imtis priemonių ir padėti išsaugoti Sapiegų parką, nes nuo 2014 metų stebime savivaldybės sprendimus, kurie prieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. Nutarimu Nr. 1239 patirtintiems Valstybinės reikšmės parkų nuostatams.

2014 metais (įrašas iš 2014-11-26 susitikimo su „Vilniaus technologijų ir meno centro“ vystytojais: <https://www.youtube.com/watch?v=h3VaFe0mgMk&t=2481s>) verslininkas pažadėjo bendruomenei, kad nuomodamas pastatus ir vykdydamas nuomos paslaugas, laikysis parko priežiūros reikalavimų. Kelia nuostabą, kad buvo sudaryta sutartis su savivaldybe, kurios pagrindu Nacionalinė žemės tarnyba (NŽT) išnuomojo pusę teritorijos valstybinės žemės parke, esančios po nuomojamais pastatais.

Nuo 2016 metų stebėjome pastatų restauravimo/ ploto padidinimo, žaliosios paklotės, medžių šaknyno ardymą, kantrai laukėme kol pasibaigs statybos darbai, tačiau, atsikėlus pastatų nuomininkams, susidūrėme su visišku chaosu: parke pradėjo važinėti automobiliai, pristatantys kanceliarines prekes iki ofisų durų, Barboros autobusiukai, vežiojantys maistą startuoliams ir patys „startuoliai“, automobilius statantys po savo ofisų langais. Prie kai kurių pastatų ant žolės buvo pilamas žvyras ir statomi automobiliai. Buvo įrengta aikštelė automobiliams Antakalnio gatvėje prieš parko pagrindinius vartus, praplėsta automobilių stovėjimo aikštelė, įvažiavus į parką, ir dar papildomai, nuomojant ofisus kartu su parkavimu, valstybinės reikšmės Sapiegų parko viduryje savivaldybės sprendimu įrengtos 5 automobilių stovėjimo aikštelės. Nuolat važinėjant automobiliams parko alėja pro Vilniaus pasididžiavimo – 300 metų skaičiuojančia liepa (gamtos paminklas), kenčia jos šaknys, kilo reali grėsmė seniausios Vilniaus liepos sunykimui. Pro liepą važiuoja ir didžiagabaritės šiukšlių surinkimo mašinos, nes šiukšlių konteinerius įsigudrinta pastatyti parko viduryje. Nemaloniai nustebino žinia, kai savivaldybė informavo parko lankytojus, kad greitai metu parke bus įrengtos dvi požeminės šiukšlių talpyklos. Nesuprantama, kodėl Valstybinės reikšmės parke gali būti planuojami tokie darbai. Juk tas šiukšlių talpyklas galima įrengti parko prieigose, jas galėtų pasiekti biurų valytojos moderniomis šiuolaikiškais transporto priemonėmis. Tokiomis pačiomis priemonėmis į parko ofisus ar maitinimo įstaigas turėtų būti pristatomi jų darbui reikalingos medžiagos ir priemonės. Be to, kasybos darbai Sapiegų parke negalimi be papildomų archeologinių tyrimų ir suderinimo su Kultūros paveldo departamentu.

Šiuo metu parką prižiūri trys juridiniai asmenys – dalį parko – Vilniaus parkai, dalį – Techparkas, likusią dalį – savivaldybė. Mes nežinome nė vieno tokio „originalaus“ sprendimo ir manome, kad parką turi prižiūrėti vienas atsakingas, kompetentingas, turintis kvalifikuotus specialistus, juridinis asmuo. Techparko atstovai nuomininkų važinėjimus parko alėjomis grindžia tuo, kad buvo kelias iki garažų, kuriuo pastatų nuomininkai turi teisę naudotis ir šiuo metu (sutarties su NŽT pasėkmė), nors po rekonstrukcijos pastato paskirtis yra pasikeitusi ir vietoje garažų įrengtos patalpos nuomininkams.

2014 metais buvo surišta liepos laja iš bendruomenėms skirtų lėšų, 2020 metais projektinės veiklos metu Antakalniečių bendruomenė įrengė stendus Antakalnio istorijai atminti, 2021 metais stendą „Sapiegų parko paukščiai“, 2021 metais įrengtas apšvietimas prieš seniūniją, tvarkoma daržo zona, planuojama sutvarkyti daržo erdvė, tačiau nesuprantame, kodėl savivaldybė ir toliau daro parką niokojančius sprendimus – automobilių parkavimo vietos sužymėtos ženklais, įrengta šiukšlių surinkimo vieta parko viduryje.

Parko priežiūra turi būti vykdoma atsakingai, parko pastatus nuomojantys darbuotojai negali tenkinti savo poreikių ignoruojant visuomenės interesus, skurdinant ir naikinat prieš daug metų kitų kartų sukurtą ir išlikusį iki mūsų dienų, visos šalies gyventojams priklausantį istorinį ir gamtos paveldą, Antakalnio gyventojų pamėgtą žaliąją erdvę. Dėl parko erdvėse gyvenančių paukščių, retų šikšnosparnių parkas turi būti dėmesingai prižiūrimas, jame negali būti planuojamos veiklos, kurių metu riedama automobiliais, triukšmaujama, sklinda garsi muzika, naudojami šviesos efektai. Nustatytos dvi ypač saugomo niūriaspalvio auksavabalio suaugėlių (*imago*) radavietės (2019-06-30 ir 2019-07-15) senose, brandžiose mažalapėse liepose *Tilia cordata*, Sapiegų dvaro parko buveinėje aptikti kito Lietuvos raudonosios knygos sąrašė esančio marmurinio auksavabalio *Protaetia lugubris* Herbst, 1786 veiklos pėdsakai.

Prašome Jūsų pateikti informaciją: kiek lėšų kasmet skiria valstybė Valstybinės reikšmės Sapiegų parko priežiūrai, kaip jos panaudotos, kokie darbai, skirti parko priežiūrai yra įvykdyti.

Prašome Jūsų išsiaiškinti ar sutartys: sudarytos VŠĮ Vilniaus technologijų ir meno centro 2014 metų spalio 24 d. su Vilniaus miesto savivaldybe ir 2015 m. rugsėjį 8 d. sutartis Nr.49SUN-440-(14.49.58.) su Nacionaline žemės tarnyba neprieštarauja Valstybinių parkų nuostatams bei padėti bendruomenei ir gyventojams išsaugoti parką su jo vertinga biologine įvairove (medžiais, paukščiais, šikšnosparniais, vabalais, žaliąją danga) ateities kartoms.

Arboristų išvadas dėl liepos, specialistų, biologų liudijimą apie parke esančią ypač vertingą gamtinę įvairovę, bendruomeninę veiklą, šiandieninio parko vaizdus rasite mūsų tinklapyje www.antakalnieciai.lt. (<http://www.antakalnieciai.lt/eismas/>).

Labai apgailestaujame, kad per dešimtmetį parkas nebuvo išvaduotas nuo asfalto dangos, apsiribota tik informacine lenta ties liepa, neturint medžių priežiūros ilgalaikių planų ir vizijos dėl parko ateities.

Atsakymą prašome pateikti el. paštu: jasiunaite@gmail.com.

Pagarbiai,

Antakalniečių bendruomenės pirmininkė

Edita Kavaliauskienė